

Inleiding

Het wetsvoorstel Wet Toekomst Pensioenen is in december 2022 aangenomen door de Tweede Kamer en is nu in behandeling bij de Eerste Kamer. Hoewel de wettekst in principe duidelijk zou moeten zijn, worden door pensioendeskundigen nog altijd vragen gesteld, nieuwe visies gedeeld en alternatieven besproken en doorgerekend. Wanneer de wet wordt aangenomen moeten cao-partijen hiermee aan de slag om allerlei keuzes te maken. In veel bedrijven en sectoren zijn de voorbereidingen begonnen. Keuzes en dus ook de uitwerking daarvan zullen verschillend zijn.

Wij begrijpen dat u op zoek bent naar duidelijkheid wat de WTP in uw situatie gaat betekenen. Gezien de onzekerheid of het wetsvoorstel wordt aangenomen en zo ja, hoe de uitwerking vervolgens plaatsvindt, zijn veel antwoorden op individuele vragen nu helaas nog niet te geven.

Onderstaande antwoorden zijn gebaseerd op onze kennis per heden. Wij adviseren u de informatie in jouw eigen bedrijf of sector te volgen.

Vragen

Wat zijn de gevolgen als je met vervroegd pensioen gaat in de overgangperiode van het oude naar het nieuwe pensioenstelsel?

Zolang de overgang in jouw bedrijf/sector nog niet definitief is, blijven de huidige regels van toepassing.

Wordt mijn pensioen voor de overgang naar het nieuwe stelsel nog volledig geïndexeerd?

Indexatie is alleen van toepassing op vaste pensioenen. In het nieuwe stelsel bestaat indexatie niet meer, omdat je aanspraak krijgt op een persoonlijk pensioenvermogen dat te zijner tijd gebruikt wordt voor jouw pensioen.

[Minister Schouten garandeert: nieuw pensioen niet meer dan 5 procent lager dan het oude. Mensen die bij een pensioenfonds zitten, mogen er bij de overgang naar het nieuwe pensioensysteem maximaal 5 procent op achteruitgaan].

Hoe kiest De Unie 'positie' in de (soms ook schijnbare) belangentegenstellingen tussen de verschillende doelgroepen (jongere werknemers, wat oudere werknemers, gepensioneerden en dergelijke), wiens belangen door De Unie allemaal vertegenwoordigd zouden moeten worden?

De Unie richt zich op de belangen van alle werkenden en gepensioneerden. In het huidige stelsel op basis van de doorsneesystematiek betaalt iedereen procentueel dezelfde premie. Jongeren zijn echter goedkoper dan ouderen. De niet gebruikte premie van jongeren dient als subsidie voor de ouderen. De subsidie vervalt in het nieuwe stelsel. Oudere werknemers hebben daardoor minder pensioenvooruitzichten. Hiervoor is de compensatie bedacht. Dit moet tussen cao-partijen worden afgesproken.

Ik vind het onduidelijk hoe een en ander verdergaat als er een nieuw stelsel komt met de reeds opgebouwde gelden/rechten.

Wanneer sprake is van een pensioenfonds is het uitgangspunt van de wetgever, dat alle opgebouwde rechten worden ingebracht ("ingevaren") in het nieuwe stelsel. Cao-partijen moeten daarvoor een verzoek doen aan het bestuur van het pensioenfonds. Dit bestuur moet onderzoeken of er geen groot nadeel ontstaat voor een of meer groepen.

Komt er een conversietool? Zodat voor iedereen heel snel duidelijk wordt wat je pensioen is volgens oude situatie en wat je pensioen wordt in de nieuwe situatie?

Er komen algemene rekenregels hoe het totale vermogen van een pensioenfonds onder de deelnemers wordt verdeeld.

Heeft het nieuwe stelsel ook gevolgen voor "bijna" gepensioneerden (actueel < 2 jaar voor hun pensioenleeftijd). Gaan de pensioenbedragen per maand wijzigen ten opzichte van wat pensioenfondsen tot nu toe aan bedragen presenteren

Zolang jouw pensioenfonds niet is overgegaan op het nieuwe stelsel, blijven de huidige regels van kracht. Wanneer de pensioenen worden "ingevaren", zouden afwijkingen kunnen ontstaan.

Het is mij niet helemaal duidelijk over het verschil oud en jong. Iemand die ouder is heeft ook een periode meegemaakt dat hij/zij jong was. Heeft de oudere dus meer opgebouwd en gaat dit minder worden voor de jongere in het nieuwe systeem?

Jongeren zullen naar verwachting meer pensioen krijgen in het nieuwe stelsel, ouderen zullen minder opbouwen. Hiervoor is compensatie nodig.

Dat is wel heel bijzonder dat je het risico deelt... Pensioen is uitgesteld loon dat ik zelf spaar en dat geef je dan toch niet aan de buurman. Dit bedrag is voor mijn nabestaanden/partner... Hoe kijkt de Unie daar dan tegenaan in het nieuwe voorstel... Het lijkt erop dat spreker de aanpassingen en voorstel voor WTP geweldig vindt. Terwijl de echte kennissen in politiek en uitvoeringsorganisaties zeer kritisch zijn... Wat is het standpunt van de Unie over de WTP?

In een individuele beschikbare premieregeling heb je een individuele polis, waarbij je niets deelt met jouw collega. Dus ook niet andersom. Ook alle risico's zijn daarmee individueel voor jou. Ook het risico, dat de rente zeer laag is wanneer je met pensioen gaat, waardoor je een (te) laag pensioen krijgt.

In een collectief systeem, zoals bij pensioenfondsen, worden de risico's gedeeld (onder andere beleggingsrisico en het risico dat je langer leeft dan waarvoor je hebt betaald). Dat levert aantoonbare voordelen op.

De Unie is voor de overgang naar het nieuwe stelsel, maar is tegelijkertijd kritisch. De heetste aardappel is voldoende compensatie voor degenen, die er naar verwachting op achteruit gaan.

Wat is de leeftijdsgroep die het meest 'te lijden' krijgt onder de transitie? Er wordt gezegd mensen die nu tussen 40 en 55 zijn. Klopt dit?

De leeftijden zijn vrij arbitrair en kunnen verschillen per bedrijf/sector. In elk geval betreft het werknemers in de 2^e helft van hun loopbaan.

Stelsel ook voor verzekeraars

Geldt het nieuwe pensioenakkoord voor zowel pensioenfondsen als pensioenen bij een verzekeraar?

Ja en nee. Uiterlijk 1-1-2027 moeten alle pensioenregelingen voldoen aan de WTP. Dat betekent, dat eindloon- en middelloonregelingen niet meer toegestaan zijn. Alle pensioenregelingen worden gebaseerd op beschikbare premies, die aan de cao-tafel worden afgesproken.

Het zogenaamd "invaren" van opgebouwde en lopende pensioenen geldt alleen voor pensioenfondsen.

Is het voor elk pensioenfonds verplicht om over te stappen naar het nieuwe pensioenstelsel?

Ja, uiterlijk 1-1-2027 moeten alle pensioenregelingen voldoen aan de nieuwe wetgeving.

Nabestaanden

Wat als je nu al een nabestaandenpensioen hebt, maar zelf nog werkt?

Wij gaan ervan uit, dat alle lopende uitkeringen geëerbiedigd worden.

Ik heb een pensioen en bij mijn overlijden ontvangt mijn partner 80% van het huidige pensioen, blijft dat of wordt dat anders?

Wanneer je al pensioen ontvangt van een pensioenfonds, gaan wij er nu vanuit dat het nabestaandenpensioen niet wijzigt. Bij een verzekeringsmaatschappij zijn vaste bedragen verzekerd.

Wordt in geval van solidaire regeling de restwaarde van je opgebouwd pensioen bij vroegtijdig overlijden uitgekeerd aan je nabestaanden?

Nee, bij overlijden gaat het nabestaandenpensioen in ten gunste van de partner. Is er geen nabestaande volgens het pensioenreglement, dan vervalt het restant aan het collectief. Dit is wettelijk geregeld en geldt ook onder de huidige wetgeving.

De kosten die de aanpassing van de nabestaanden pensioen regeling met zich meebrengt hoe worden deze gefinancierd?

Het nabestaandenpensioen zal er onder het nieuwe stelsel anders uit zien. Cao-partijen moeten daarover keuzes maken. De kosten zullen afhankelijk zijn van de gemaakte keuzes.

Hoog/laag pensioen

Verhoging voor bijvoorbeeld een aantal jaren hoger pensioen en later een iets lager pensioen, komt deze afspraken dan helemaal te vervallen?

Een hoog/laag-pensioen blijft mogelijk bij een vaste uitkering.

Inderdaad graag uitleg over gevolgen voor hoog/laag pensioen.

Bij een hoog/laag-pensioen ontvang je een aantal jaren een hoger pensioen en daarna levenslang een lager pensioen ten opzichte van een levenslang gelijk pensioen.

Ik ben al gepensioneerd, dus mijn pensioenfonds bepaalt of mijn pensioencontract een solidaire of flexibel regeling is?

Cao-partijen maken de keuze; het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit.

Is het in het nieuwe systeem de bedoeling dat je zelf je gaat bemoeien met je eigen portefeuille aandelen/obligaties? Dat doet toch je pensioenfonds?

Wanneer jouw pensioen bij een pensioenfonds is ondergebracht, blijft het pensioenfonds collectief beleggen via een collectieve portefeuille of via life cycles, afhankelijk van jouw leeftijd.

Als iedereen een individuele pot heeft, wat gebeurt er dan met de inhoud van die pot bij overlijden?

Het verdelen van het collectieve vermogen in individuele pensioenvermogens betekent niet dat je individueel eigenaar wordt. De wet verandert op dit punt niet. Heb je een partner op het moment van overlijden, dan zal meestal een nabestaandenpensioen ingaan voor de partner. Bij overlijden van laatst levende vervalt een eventueel restsaldo aan het pensioenfonds. Het is uiteraard ook mogelijk, dat het pensioenfonds al meer heeft uitgekeerd dan de reserve.

Inrichten

Bij de invoering van dit stelsel zal administratief dit een grote operatie met zich mee brengen. Er werd bij OP1 aangegeven, dat het kostenplaatje gigantisch is. De vraag is: Is dit kostenplaatje aan te geven? Is dit niet een rendementsverlies op het totale pensioenvermogen onevenredig groot. Kun je dan niet beter een individueel pensioen opbouwen in een polis bij een verzekeraar?

Het is moeilijk om aan te geven hoe hoog de kosten van de hele operatie zullen zijn. Het proces is complex en dat leidt tot behoorlijke kosten. Ten opzichte van het totaal pensioenvermogen in Nederland zal het procentueel beperkt zijn.

Een individueel pensioen bij een verzekeraar is over het algemeen aanmerkelijk duurder dan bij een pensioenfonds, doordat kosten over een grote populatie gespreid kunnen worden.

Wat wordt bedoeld met 'fijnmazige inrichting mogelijk'? (In de solidaire regeling).

Een solidaire pensioenregeling lijkt van de mogelijkheden het meest op een middelloonregeling. Om zoveel mogelijk te zorgen voor een stabiele uitkering kunnen diverse (technische) mechanismes worden ingebouwd.

Prepensioen

Heeft de nieuwe regeling ook consequenties voor de situaties waarin men nu al met prepensioen is?

Dit zal afhankelijk zijn van het moment waarop het pensioenfonds overgaat op het nieuwe stelsel.

Aandeelhouders verzekeringsmaatschappijen/verdienmodellen

Ik begrijp dat de pensioenen ook gekapitaliseerd worden. Worden er ook grenzen gesteld aan de verdienmodellen van bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen. En hoe zit het met bijvoorbeeld aandeelhouders van deze organisaties? Wordt hier ook naar gekeken?

De gevolgen zijn het grootst voor pensioenfondsen. Dit zijn geen commerciële instellingen en hebben dus geen winstoogmerk ten behoeve van aandeelhouders.

Als het systeem voor iedereen hetzelfde is; waarom mag ik als deelnemer niet zelf kiezen welke pensioenuitvoerder ik ga gebruiken?

Het systeem zal niet voor iedereen hetzelfde zijn. Daarnaast is voor veel bedrijfstakken een verplichtstelling van toepassing.

Partner pensioen

Wij betalen al jaren premie voor aanvullend partnerpensioen. Zijn we dat kwijt?

Een aanvullend partnerpensioen (vaak Anw-hiaatverzekering genoemd) is een risicoverzekering, te vergelijken met een inboedelverzekering. Je bent verzekerd voor een bepaalde uitkering, maar als je niet overlijdt is er uiteraard geen uitkering. De premie ben je dan kwijt.

Hoe is het met partnerpensioen als iemand geen werk heeft. Aangezien die straks op risicobasis is.

Als je werkloos wordt, is een uitlooperperiode van toepassing, waarin de dekking blijft bestaan. Na deze periode of bij vrijwillige werkloosheid vervalt de dekking.

Invaren

Begrijp ik goed, dat "invaren" (het inbrengen van de bestaande waarde/spaarpot) mag, maar niet moet? Dus individuele keuze?

Invaren is het uitgangspunt van de Wet Toekomst Pensioenen. Cao-partijen doen een verzoek aan het pensioenfonds om in te varen en het pensioenfonds neemt het besluit tot invaren. Het is dus geen individuele keuze.

Komt er een overgangsregeling voor de mensen die nu of binnenkort met pensioen gaan?

Nee, er komt geen overgangsregeling voor (bijna-)gepensioneerden. Uitgangspunt van de Wet Toekomst Pensioenen is dat alle opgebouwde en ingegane pensioenen overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel.

Meerdere pensioenfondsen

Als je pensioen opgebouwd hebt bij meerdere pensioenfondsen, waar komt mijn opgebouwd kapitaal terecht en van wie krijg ik straks pensioen?

Alle opgebouwde pensioenen zullen omgezet worden in persoonlijke pensioenvermogens bij het betreffende pensioenfonds. Elk pensioenfonds zal op basis van die pensioenvermogens pensioen gaan uitkeren.

Wat houden deze tijdslijnen in voor mensen die vervroegd per 1-1-2027 met pensioen willen?

De tijdslijnen gaan over de uiterste datum van overgang naar het nieuwe stelsel en de acties, die uitgevoerd moeten worden om dit mogelijk te maken. Als je voor 1-1-2027 met pensioen gaat en de regeling is nog niet aangepast, dan zijn op dat moment de huidige regels van toepassing.

De dekkingsgraad van een pensioenfonds geeft aan of het pensioenfonds gezond is en/of er een buffer in het fonds aanwezig is. Stel nu dat er een dekkingsgraad van 140% is in een pensioenfonds, wat gebeurt er dan met de buffer van 40% wanneer de pensioengelden worden ingevaren in het nieuwe pensioenstelsel, wordt die 40% dan verdeeld over de deelnemers?

Afhankelijk van de keuzes die cao-partijen en/of het pensioenfonds maken kan de buffer voor meerdere doelen worden gebruikt, zoals het vormen van een solidariteitsreserve, compensatie, inhaalindexatie of uitdelen.

Wat wordt bedoeld met de term 'invaren'?

Met invaren wordt bedoeld, dat alle opgebouwde en lopende pensioenen bij pensioenfondsen worden omgezet naar individuele pensioenvermogens volgens de nieuwe wetgeving.

Wanneer je voor je pensioenuitkering voor een hoog/laag uitkering hebt gekozen, wat betekent dat straks na invaren?

De hoog/laag constructie blijft in het nieuwe pensioenstelsel mogelijk.

Komen er naast deze regeling nog vanuit de overheid fiscaal gunstige regelingen om zelfstandig compensatie op te bouwen? Die waren er ooit wel, maar zijn vanuit dezelfde overheid vakkundig om zeep geholpen.

Er komen geen individuele compensatieregelingen. Wie zelf iets wil regelen, is aangewezen op producten bij een bank of verzekeraar of zelf vermogen opbouwen.

Als de wet er niet doorheen komt, wat dan?

In dat geval blijft de huidige wetgeving van toepassing.

Buffers voor compensatieregelingen, worden die niet nu al opgemaakt onder de soepelere indexatieregelingen?

Vorig jaar hebben diverse pensioenfondsen gebruik gemaakt van versoepelde regels, waardoor zij eerder en meer konden indexeren. Sommige pensioenfondsen hebben niet de volledige ruimte gebruikt, juist vanwege onzekerheid over het nieuwe stelsel.

We krijgen eigen potje, moeten we over de beleggingen belasting betalen? Pensioengeld is vrijgesteld.

Over de waarde van uw pensioen betaalt u geen belasting. Uitkeringen worden belast.

Is het mogelijk dat de reeds ingegane (pre-)pensioenuitkering verlaagd wordt door de overgang naar het nieuwe systeem?

In theorie is dat mogelijk. Wanneer het pensioenfonds een goede dekkingsgraad heeft blijft er na de overgang mogelijk een bedrag uit de buffer over, zodat de pensioenen kunnen worden verhoogd.